

OPD TAK '11

Litteraturhuset, Oslo
17. & 18. oktober 2011.

Velkommen til ORDTAK 11

Nok en gang samles forfattere, bibliotekarer, medarbeidere i Den kulturelle skolesekken (DKS), lærere og bokinteresserte til den årlige litteraturformidlingsarenaen ORDTAK.

Og nok en gang er vi stolte over å kunne presentere et tettpakket og spennende program, hvor både skjønnlitteratur og faglitteratur er godt representert. Og her finnes noe for alle aldersgrupper; fra barnehagen til videregående.

ORDTAK er litteraturformidlernes møteplass. Her skal man se, høre og sosialisere. Man skal finne en del av det man leter etter, men vi tipper at det i årets program er et par poster man definitivt IKKE var forberedt på. Vår oppfordring er: Gå der!

Og snakk mest med dem du ikke kjenner. Det er nå du har muligheten (de andre treffer du jo jevnlig uansett).

Litteraturbruket vil fortsatt være formidler av gode litterære produksjoner, både egne og andres. Og ORDTAK er en viktig arena for dette. Det gleder oss at vi allerede tidlig på året fikk spørsmål om datoene for ORDTAK og om årets program. Vi tar det som et signal om at også dere vil møte forfattere, se produksjoner og bli kjent med hva som rører seg innen litteraturformidling.

Men fortsatt er det et stort behov for flere gode, kvalitetsikrede litterære produksjoner. Ikke nøl med å ta kontakt - det er slett ikke umulig at vi kan bidra.

Årets ORDTAK arrangeres i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Nytt av året er en kortversjon av Litteraturbrukets kurs *Å lese en tekst* - for bibliotekarer. Det foregår i Kverneland i 2. etasje, kursleder er Hildegun Riise, og kursene er allerede fulltegnet.

For alle oss andre er det bare å ta for seg. Du har årets program i hånden - bruk det!

Ros og ris er velkomment i det kommende året – i god tid før ORDTAK 12; 15. & 16. oktober 2012.
Ha det gøy!

knut fougner
Prosjektleder Litteraturbruket
knut@forfattersentrum.no

Mandag 17. oktober

Wergeland

Amalie Skram

12:00	Lunsj i kjelleren	
12:30	Innsjekk og registrering	
13:00	Åpning Else Michelet For alle	
14:00	Sannhetens kår Christian Borch For vgs	Englefjell Roald Kaldestad Øyvind Torseter Gyrid N. Kaldestad Are L. Kolbeinsen For mellomtrinnet
15:00	Zapman Turneorganisasjon for Hedmark For vgs	Forfatter søker oppdrag Heine Bakkeid Mari Eggen Sager Tiril Valeur Tor Arve Røsland Anna Fiske P. leder: Tania Kjeldset For grunnskolen
16:00		

Tirsdag 18. oktober

	Wergeland	Amalie Skram	Kverneland
09:00	<p>Kua som falt ned fra himmelen</p> <p>Vera Micaelsen</p> <p>For mellomtrinnet</p>		<p>Kortversjon av Litteraturbrukets formidlingskurs - for bibliotekarer.</p> <p>A lese en tekst v/ Hildegun Ripse</p>
10:00	<p>Forfatter og skole</p> <p>Litteraturbruket</p> <p>For vgs</p>	<p>Visuelle historier</p> <p>Øyvind Torseter</p> <p>For småtrinnet</p>	
11:00	<p>Stallo sover ikke når sølvmånen skinner</p> <p>Eirin Edvardsen & Sissel Horndal</p> <p>For småtrinnet</p>	<p>Overleve</p> <p>Marit Bromark</p> <p>For vgs</p>	
12:00	Lunsj i kjelleren		
13:00	<p>Sjøfuglene i Arktis</p> <p>Kirsti Blom & Geir Wing Gabrielsen</p> <p>For småtrinnet</p>	<p>Det kommer alltid et dikt. Blåveisfra.</p> <p>Torgeir Rebolledo Pedersen og Thor Sørheim</p> <p>For vgs</p>	<p>Kortversjon av Litteraturbrukets formidlingskurs - for bibliotekarer.</p> <p>A lese en tekst v/ Hildegun Ripse</p>
14:00	<p>Kubbe lager museum</p> <p>Åshild Johnsen</p> <p>For barnehage</p>	<p>Forfatter søker oppdrag</p> <p>Live Bonnevie Håvard Syvertsen Mala Wang-Naveen Demian Vitanza Line Baugstø P. leder: Ellisiv Lindkvist</p> <p>For ungdomskolen og vgs</p>	
15:00	<p>På beddingen</p> <p>Nils Aslak Valkepää / Troms fylkesbibliotek</p> <p>For vgs</p>		
16:00	Takk for i år		

Ann Christin Nordberg (foto: Magda Hoff)

er scenekunstner, skuespiller, teaterpedagog og norsklærer. Hun arbeider med kreative prosesser, ideutvikling og kommunikasjon innenfor kunst og kultur. Hun har base i Bodø.

zarazta@hotmail.com

Anna Fiske (foto: Optimalpress)

er illustratør, tegneserieskaper og forfatter bosatt i Norge - utdannet ved linjen for grafisk design og illustrasjon ved Konstfackskolan i Stockholm. Hun har arbeidet som illustratør, serieskaper og forfatter siden 1992.

Anna Fiske er innkjøpt av Nasjonalbiblioteket og har vunnet en rekke priser for arbeidene sine, blant annet flere ganger i Årets vakreste Bøker og Visuelt, Oslo bys kulturstipend. Hun mottok Kulturdepartementets tegneseriepris for sitt barneblad *Rabbel*, med tegneserier om *Palle Puddel*, *Farmor og jeg* og *Kaktuspiken*.

Fiskes illustrasjoner inneholder ofte enkle figurer og morsomme detaljer tegnet med sort strek og klare fargeflater i en ekspressiv stil.

Anna Fiske jobber i illustratørgruppa *Illustratørene*, og bor i Oslo med sin mann, tegneren Lars Fiske.

anna@patron.no

Are Lothe Kolbeinsen (foto: Gyrid Kaldestad)

er musiker og komponist med hovedarbeidsområde improvisasjonsmusikk. Utdannet ved jazzlinjen ved MiT, NTNU. Turnerte 2001- 2011 i regi av Rikskonsertene, DKS Hordaland, Turneorg. for Hedmark, DKS Møre og Romsdal, DKS Stord og Kultur Akershus med produksjonene *Sirkus Vampyr* (konsertforestilling), *Ny norsk nynorsk* (lyd- og poesiinstallasjon), *Englefjell*, *Sam(p)ling* (verksted/ konsert), *Når morgonfrosken syng* (konsertforestilling) og skal våren 2011 turnere med *Lydrommet* (konsertforestilling) i regi av Kultur Akershus.

arelk@online.no

Asbjørn Unor Forsøget (foto: Asbjørn Forsøget)

er billedkunstner, utdannet bl.a. ved Kunsthøgskolen i Bergen. Han arbeider hovedsakelig med maleri, men også med skulptur, performance, installasjon, video, keramikk og tegning. Han har hatt utstillinger i Norge , Norden og internasjonalt, og er innkjøpt av flere nasjonale museer og samlinger samt deltatt på en rekke filmfestivaler i inn- og utland.

forsoeget@hotmail.com

Birgitte Nielsen (foto: Anita Jacobsen)

er museumspedagog og ansvarlig for DKS og vårt skoletilbud på Romsdalsmuseet. Birgitte er utdannet allmennlærer og har studert norsk folkemusikk/dans ved Raulandsakademiet. Hun driver Romsdalsmuseets Leikarring.

birgitte@romsdalsmuseet.no

Caterina Cattaneo (foto: Anne-Line Biberg)

er forfatter av voksenbøker og aktuell med sin første ungdomsroman. Om prosjektet *Forfatter og skole* sier hun: Jeg søkte til dette prosjektet fordi det var en unik mulighet til å bli kjent med ungdommene – ut over det å lese i en time eller to. Jeg så på meg selv som generator - evnene er der i stort monn - og inspirerte dem til å skrive noveller . Dette ble senere tentamensoppgaven deres. Nå er noen av novellene blitt til film som vises på ORDTAK. Det har vært fantastisk inspirerende å jobbe kreativt med disse elevene, og jeg er rørt og imponert over hva de har fått til.

caterinac@online.no

Christian Borch (foto: nrk)

ble avisredaktør som åtteåring, sjømann som syttenåring og journalist i avisen The Times før han fylte tretti. Har vært fast nyhetsanker i Dagsrevyen side 2000.

Han sitter i Regjeringens nedrustningsutvalg og er medlem i Institutt for strategiske studier i London. Han har fått Lytterforeningens ærespris, ble kåret til Årets nyhetsformidler i 2001 og fikk Gullruten som beste nyhetsanker i 2004.

Han har gitt ut en rekke bøker og har hatt Europa som arbeidsfelt i tretti år. I *Sannhetens kår* viser han hvordan neokapitalismen nå har fortrenget den sosiale samvittighet og hvordan markedets lover har tatt styring over politikkenes premisser.

christian.borch@nrk.no

Demian Vitanza (foto: Siv Elin Næør)

er forfatter og scenekunstner. Han debuterte i høst med romanen *urak* på Aschehoug forlag. Som scenekunstner har han arbeidet med blant annet *TUST*, basert på Tarjei Vesaas sin roman *Fuglane*, og *Vi beskytter landet*, som tematiserer tyskerjentene under andre verdenskrig. Begge disse forestillingene turnerer på videregående skoler i høst. Demian Vitanza er halvt italiensk, og har vokst opp i Halden. Han er for tiden vikarierende lektor på Teaterhøgskolen

m.d.vitanza@googlemail.com

Eirin Edvardsen (foto: Dan Solheim)

er forteller fra Sørfold i Nordland, og har fortalt profesjonelt i 12 år. Hun har base i Saltenområdet og tar oppdrag både som forteller og kursholder innen muntlig fortellerkunst. Hun har turnert bl.a. med DKS og Den kulturelle spaserstokken.

Eirin er utdannet forteller ved Høgskolen i Oslo, og forteller ofte nordnorske og samiske fortellinger.

eirin.edvardsen@gmail.com

Ellisiv Lindkvist (foto: Anna-Julia Granberg)

er forfatter og dramatiker. Hun er opprinnelig fra Brøstabotn i Troms, men bor nå i Oslo. Har akkurat gitt ut romanen *Tørst*, en bred og ambisiøs roman om en ny generasjon kvinneskjebner, til strålende kritikker.

ellisivl@gmail.com

Else Michelet (foto: nrk)

er programleder i NRK, forfatter og satiriker. Hun har studert litteraturvitenskap, fransk og engelsk ved Universitetet i Oslo. Else Michelet har skrevet flere bøker, men er mest kjent som programleder for *Nitimen*, *Reiseradioen* og ikke minst satiremagasinet *Hallo i uken*. Hun fikk årets fagpris under Komiprisen 2007. I 2009 ble hun tildelt Fritt Ords Honnør.

else.michelet@nrk.no

Geir Wing Gabrielsen (foto: Norsk Polarinstitutt)

er forsker på området miljøgifter i Arktis. Han har skrevet flere bøker om hvordan dyr i Arktis er tilpasset et liv i kalde omgivelser og hvordan fugl og pattedyr er påvirket av miljøgifter. Miljøgifter og deres skadevirkninger på sjøfuglene er et svært aktuelt tema i boka. Han har skrevet mer en 170 internasjonale publikasjoner og mottok i 2009 Framkomiteens Nansenbelønning for Polarforskning.

geir.wing.gabrielsen@npolar.no

Gyrid Nordal Kaldestad (foto: Are Kolbeinsen)

kommer frå Stord i Sunnhordland, og er utdanna muskar/songar og komponist frå NTNU. Jobbar med improvisasjon og lydkomposisjon. Turnert i regi av DKS Hordaland, Turneorg. for Hedmark, DKS Møre og Romsdal, DKS Stord og Kultur Akershus med produksjonene *Ny norsk nynorsk (lyd-og poesiinstallasjon)*, *Englefjell*, *Sam(p)ling (verksted/ konsert)* og *Når morgonfrosken syng (konsertforestilling)* i perioden 2005- 2011.

Turnerte med danseforestillingen *Ooujeeih!* i perioden 2005- 2008 og turnerer nå med danseforestillingen *Svevning*.

gyridnk@online.no

Heine Bakkeid (foto: Aschehoug)

vokste opp i bygda Belnes i Gratangen i Troms (et av verdens minste steder) - og senere i Kvæfjord. I 2005 kom han med ungdomsromanen *Boblejim - spesialagenten*. *Uten puls* (2006) var hans første roman for voksne. I tillegg har han skrevet ungdomsromanene *Hjerteknuseren* og *Vampyrjegeren* (2010).

heine_bakkeid@hotmail.com

Hildegun Riise (foto: Actors Agent)

er utdanna ved Statens teaterhøgskule og debuterte som skodespelar ved Det norske teatret same året som ho var ferdigutdanna.

Ho har vore tilsett ved teatret sidan då, og har mellom anna utmerka seg i stykke av Jon Fosse. Med filmen *Landstrykere* frå 1989 basert på boka av Knut Hamsun, fekk Riise den fyrste filmrolla si. På fjernsyn gjorde ho stor suksess i drama-serien *Vestavind*.

I 1993 gav ho ut CD'en *Vår fattige Gud* der ho syng tekstar av Edvard Hoem til melodiar av Henning Sommerro. Ho har også opptrått i ein litterær konsert som bestod av dikt av Olav H. Hauge.

actorsagent@online.no

Håvard Syvertsen (foto: Aschehoug)

debuterte i 1992 med novellesamlingen *Nå ville han ikke tenke på det*. Novellesamlingen *Betzyz sommer og andre fortellinger* fikk flott mottakelse i 2000. Aller størst oppmerksomhet har imidlertid forfatteren fått for romanen *I lyset* fra 2002.

Et særpreg i Syvertsens tekster er det sterke nærværet som skrives fram og det empatiske blikket personene skildres med. Forfatteren behandler livets store temaer i fortellinger som er konkret forankret i en gjenkjennelig sosial virkelighet. Det gir tekstene en politisk og etisk dimensjon som problematiserer valg, forpliktelse og ansvar.

haavsyv@online.no

Kirsti Blom (foto: Johanna Blom)

er først og fremst skjønnlitterær forfatter, men skriver også faktabøker for barn. Blant annet Polarserien med flotte fargefotografier:

Fjellreven (2003), *Hvalrossen* (2005), *Isbjørnen* (nominert til Brageprisen 2007), *Snø, is og klima* (2008), *Svalbardrypa* (2009) og *De arktiske sjøfuglene* (2011).

Forfatteren har besøkt skoler i hele landet og presentert bøkene, og særlig har *Snø, is og klima* vært etterspurt. Dette er en viktig bok om klimaforandringene vi er vitner til og årsakene til at dette hender, fortalt på en måte som både underholder, forundrer, opplyser og ikke skremmer.

kirsblom@online.no

Line Baugstø (foto: Siv Nærø)

debuterte som forfatter for 25 år siden med romanen *Reise i gult lys*. Hun har siden gitt ut 20 bøker, både romaner, novellesamlinger, barnebøker og ett skuespill. Romanen *Regntid*, som kom i 2010, er en oppveksthistorie, en kjærlighetsfortelling og en kritikk av norsk bistandspolitikk, ikke minst på Sri Lanka.

Line Baugstø har hatt forfatterbesøk for skoleklasser på alle trinn, og ledet skrivekurs for barn og voksne. Hun er styreleder i Norsk Forfatter-sentrum.

lin-bau@online.no

Live Bonnevie (foto: CappelenDamm)

ble nominert til Debutantprisen 2010 fra Kulturdepartementet. I juryens begrunnelse heter det at "Bonnevie skriver medrivende og underholdende om de store spørsmålene i livet. Dette er et dyktig oppbygd drama som holder leseren fanget fra første til siste side. De intense skildringene av mennesker, dyr og natur bidrar også til at dette har blitt en svært fengende romandebut."

live.bonnevie@gmail.com

Mala Wang-Naveen (foto: Aschehoug)

er oppvokst på Stovner og bosatt på Grønland i Oslo. Hun har jobbet som kommentator og kulturjournalist i Aftenposten siden 2000.

Desiland (2010) er hennes debutroman. Mala har tidligere også bidratt på tekstantologiene *Svart på hvitt* og *Rosa prosa*.

mala.naveen@gmail.com

Mari Eggen Sager (foto: Aschehoug)

er forfatter av bokserien om Frida (5-9 år). Serien handler om 5-åringen Frida og hennes opplevelserike hverdag. *Monster-Frida* og *Doktor-Frida* kom i 2010, *Stjele-Frida* og *Pannekake-Frida* i 2011. Bøkene finnes også som lydbok med tilhørende sanger, som Sager har laget selv.

mari@idebanken.no

Marit Bromark (foto: Bjørn Thevik)

har skrevet dokumentarboken *Overleve*. Rammen er Phnom Penh i 1975 og Røde Khmers maktovertagelse. Boka forteller den utrolige historien til 23 år gamle Sivun Pen, i dag bosatt på Vennesla i Vest-Agder, som går fra å være småbarnsfar og betrodd medarbeider i finansdepartementet til straffange og flyktning i eget land.

Overleve er en helt ny litterær produksjon for ungdomskolen og videregående skole.

marit.bromark@gmail.com

Morten Røhrt (foto: privat)

er utdannet ved Statens Teaterhøgkole. Han har vært ansatt ved Rogaland Teater, Den Nationale Scene, Nationaltheatret og har vært fast ved Oslo Nye Teater siden 1992. Morten har spilt alt fra klassikere til ny norsk dramatik, musikal, cabareter, barneteater og enmannshow i tillegg til en rekke freelanceoppdrag i film og fjernsyn. I Wergelandåret turnerte han hele landet med enmannsforestillingen *STØV - om Wergelands liv* - av samme forfatter og med samme regissør som *Zapman*.

mortenrohrt@hotmail.com

Roald Kaldestad (foto: Truls Horvei)

er musiker og barnebokforfatter—gitarist og låtskriver i ei rekke band som gjennom åra blant anna har spela mykje saman med Odd Nordstoga, Magnet og Storm Weather Shanty Choir.

Debuterte som forfatter i 2000 med *Heavykatten*, *Discodansemusa* og *Pinnsvinet Phillip*, og har seinare skrive tre bøker til om desse musikalske (u)venene.

Dei to første har gått som høyrespel i Barnetimen for dei minste / NRK Super. I 2006 gav han ut biletboka *Englefjell* saman med Øyvind Torseter.

roald.kaldestad@sklbb.no

Sissel Horndal (foto: Geir Anders Berg)

driver firmaet Rabarbra Bokmakeri og jobber med formidling av ord og bilder som forfatter, illustratør og billedkunstner. Utdannet bl.a. ved Nordland Kunst- og Filmskole og Kunsthøgskolen i Bergen.

Hun har illustrert en mengde norske og samiske bøker og mottok Nynorsk barnelitteraturpris for bøkene *Himmelspringaren* og *Ei halspastillhistorie*.

rabarbra@gmail.com

Susanne Baumgärtel (foto: Klara Johansen)

jobber på Troms fylkesbibliotek, har fagansvaret for litteraturdelen i DKS i Troms og er prosjektkoordinator for produksjonen *Nils Aslak Valkeapää*.

susanne.baumgartel@tromsfylke.no

Tania Kjeldset (foto: Finn Ståle Felberg)

er oppvokst i Oslo. Hun debuterte i 1995 med bildeboken *Eplemadammen* og har også gitt ut bøkene om Stine, og romanene *Hårfine floker* (1999) og *Kanskje kommer aldri* (2005). *Juli* fra 2010 er hennes tiende bok, og den er solgt til Sverige, Tyskland og Frankrike.

Tania Kjeldset er utdannet illustratør ved SHKS i Oslo og har også illustrert en rekke bilde- og barnebøker.

tania@kjeldset.no

Thor Sørheim (foto: Gyldendal)

debuterte i 1974 med diktsamlingen *Bror Søster*, og har siden utgitt 9 diktsamlinger til, pluss to barnebøker og en roman. Han har arbeidet som litteraturkritiker og lokalhistoriker, og på 1980-tallet var han med i Stuntpoetene. Thor Sørheim mottok Olav Dalgards kritikarpris i 1986, og i 2007 ble han tildelt Skedsmos kommunes kulturpris. Siste bokutgivelse er diktsmlingen *Døden på andre planeter* i 2010.

thorsorh@hotmail.com

Tiril Valeur (foto: Omnipax)

er født, oppvokst og bor i Kristiansand. Hun har utdanning fra Kunsthøyskolen i Oslo, og jobber som illustratør og grafisk designer. Har gitt ut *Baldrian og musa* og *Polly-Esther og ønskemonsteret* og nå sist *Polly-Esther på monsterfest* (2011).

triltril@hotmail.com

Tor Arve Røssland (foto: privat)

skriv bøker for barn og unge, og er mest kjent for serien om den vesle kultfiguren *Pode* illustrert av Øyvind Torseter, og grøssaren om *Svarte-Mathilda*.

Røssland har også skrive teaterstykket *Huldra*, ungdomsromanen *Plutselig skjøna eg alle songane* (2004) og barneboka *På rommen i New York* (2008), illustrert av Henning Lystad. *Svarte-Mathilda* (2010) har fått mange lovord, og blei nominert til Uprisen 2011.

I år er han og aktuell med ungdomsromanen *GAMER*— ei spenningsbok i skiljet mellom den virtuelle og den verkelege verda. Denne boka er hans første på bokmål.

tor-arve@online.no

Torgeir Rebolledo Pedersen (foto: Siv Nærø)

er utdannet arkitekt og debuterte med *Tidr* i 1983, og har siden utgitt en rekke diktsamlinger. For samlingen *Blåveisfra* mottok han Oktoberprisen og Den norske Lyrikklubbens pris. Rebolledo Pedersen har optrådt med Stuntpoetene og jazzgruppen Søyr, han har skrevet litterære kabareter og korverk, dramatikkk for scene, radio og dukketeater, og han har skrevet librettoen til en radioopera, *Alfa Romeo*.

Rebolledo Pedersen ble Norgesmester i slampoesi i 2005.

rebop@online.no

Vera Micaelsen (foto: Marte Garman Johnsen)

er frilanser og forfatter. Hun har arbeidet som langfilmkonsulent i Norsk filminstitutt og har lang fartstid fra NRK som produsent, prosjektleder og programleder.

Hun har gitt ut bøkene *1000 ting å gjøre med barna*, *Supermamma-Monstermamma*, *På månen spiser de kameler - filosofi for barn*, *Kua som falt ned fra himmelen* og kommer med boka *Å klemme fingeren i døra - øvelser i følelser* høsten 2011.

veramic@me.com

Øyvind Torseter (foto: Une Hofgaard)

er illustratør og billedkunstner. Torseter arbeider både med tradisjonelle og digitale bildeteknikker, særlig med vekt på tegning. Han har laget flere prisbelønte bildebøker, både på egen hånd og i samarbeid med forskjellige forfattere.

oyvind@torseter.no

Åshild Johnsen (foto: Aschehoug)

er forfatter, illustratør og bildekunstner. Hun har studert visuell kommunikasjon ved Kunsthøgskolen i Bergen, og debuterte som barnebokforfatter med billedboka *Kubbe lager museum* i 2010. Boka vant sølv i klassen «Billedbok» i Årets vakreste bøker i 2011.

Kubbe lager spetakkel er fra 2011.

aashild.johnsen@gmail.com

DET KOMMER ALLTID ET DIKT. BLÅVEISFRA.

Lyrikerne Torgeir Rebolledo Pedersen og Thor Sørheim snakker om hvordan dikt blir til og hvorfor de skriver dikt. De vil presentere hverandres forfatterskap og røpe hva som er deres favorittstupebrett og yndlingsmorene. De var

begge med i den tverrpoetiske aksjonsgruppa Stuntpoetene på begynnelsen av 1980-tallet. Stuntpoetene stilte 12 krav til det norske samfunn, blant annet at kulturministeren skulle lese et nytt, norsk dikt fra Stortingets talerstol og at det skulle trykkes dikt på melkekartongene.

Howdan det gikk, og om diktet fikk den plass det fortjener i offentligheten, vil de fortelle om mer under forfatterbesøket.

ENGLEFJELL

Englefjell handlar om det nære bandet som kan oppstå mellom eit barn og kjæledyret deira, og skildrar sorg på ein var og fin måte. Språket er poetisk, og bilete og tekst utfyller einannan. Musikken, som er komponert av Gyrid Nordal Kaldestad og Are Lothe Kolbeinsen, har tatt tak

i grunnstemninga i boka. Førestillinga er lågmælt og roleg, og fungerer som ein kontrast til dei uttrykka som barn og unge opplever gjennom andre medium, og kan skape tid og rom for ettertanke. Boka er laga av forfatter Roald Kaldestad og illustratør Øyvind Torseter

FORFATTER OG SKOLE

Litteraturbruket tok i september 2009 initiativ til prosjektet *Forfatter og skole*, hvor vi ønsket å etablere et utvidet samarbeid mellom en forfatter og en videregående skole. Tanken var at forfatteren skulle følge skolen – og vice versa – over en periode på minimum seks måneder. Seks svært ulike forfattere, fra en

relativt ung til en godt etablert, representerte genrer som poesi, noveller, roman og filmmanus.

Også skolene var svært ulike, fra små skoler med en parallell, til en av Oslos største videregående skoler. Og de dekket hele landet, fra Alta i nord til Farsund i syd.

Erfaringene er mange og varierte. Noen klasser fikk mye ut av sin forfatter, og noen forfattere opplevde møtet med elevene som veldig inspirerende. Andre møter var mer på det jevne.

På ORDTAK presenterer forfatteren Caterina Cattaneo og elever fra Elvebakken videregående skole i Oslo sine erfaringer fra fjorårets samarbeid.

KUA SOM FALT NED FRA HIMMELEN

Korte, rare fortellinger fra virkeligheten om hvordan prinser og prinsesser i gamle dager sendte små håndmalte miniportretter av seg selv rundt i verden, om verdens største bok som brant opp før noen rakk å lese den, om sjømennene som fikk en ku i hodet, om hun som festet så mange gassballonger til campingstolen sin at den til slutt lettet og måtte skytes ned med hagle og mye, mye mer.

Det blir også smakebiter fra hennes nye bok *Å klemme fingeren i døra - en bok om følelser*.

KUBBE LAGER MUSEUM

Kubbe er ein samlar – han samlar på mykje rart, nesten alt han kjem over! Ein dag så er alle eskene og hyllene til Kubbe fulle, og han spør bestemor om råd om kva han skal gjere med alle tinga han har samla.

Bestemor foreslår at Kubbe lagar museum, og det gjer Kubbe. Han katalogiserar, og stiller ut heile samlinga si. Og det strøymer folk til Kubbe sitt museum, så mange at han ikkje får plass til å gå på sitt eige toalett eingong! Kva skal Kubbe gjere no?

Kubbe lagar museum er eit pedagogisk opplegg for barnehage som viser litt av samlaren i oss alle. Vi har med både ei Kubbe-samling og litt frå musea sine skattkammer og har aktivitetar undervegs. Utvikla og formidla av Musea i Møre og Romsdal

NILS-ASLAK VALKEAPÄÄ

Forfatteren og multikunstneren Nils-Aslak Valkeapää var en av de mest markante forfatterne under oppblomstring av den samiske litteraturen på 70-tallet. Han behersket både joik, poesi og bildekunst uten at han definerte noen av kunstformene som sin primære uttryksmåte, noe som også kommer til uttrykk i de bøkene han har skrevet. Tjue år etter at han staket ut kursen for en ny type joik, ga han ut sitt litterære hovedverk *Solen, min sønn*, som han mottok Nordisk Råds litteraturpris for i 1991.

Troms fylkesbibliotek har prosjektansvaret for utviklingen av en sjanger- overgripende DKS-produksjon for elever i den videregående skolen. Et helhetlig uttrykk skal ivareta mangfoldet i Valkeapääs kunst, og elevene skal få innblikk i moderne samisk kunst og kultur.

På ORDTAK vises ei scene-skisse fra forestillingen som er klar for turné skoleåret 2012/13. I tillegg jobbes det ned utviklingen av undervisningsmateriale til bruk i forkant/etterkant av forestillingen.

OVERLEVE

Historien om Røde Khmers regime sett med vanlige folks øyne, fra dem som opplevde revolusjonen på kroppen. Sivun Pen var 23 år, inspektør i finansdepartementet, lykkelig gift og far til en seks uker gammel gutt da Røde Khmer stormet kontoret hans i Phnom Penh i april 1975. Han ble forvist til slavearbeid i et jordbrukskollektiv. Han var døden nær flere ganger, men overlevde tross alle odds.

Etter at Røde Khmer-regimet falt i 1979, ble Sivun og kona gjenforent, men sønnen var forsvunnet. Familien Pen kom fra en flyktningleir til Norge i 1991. Rett før avreise fikk de beskjed om at deres første sønn likevel var i live i Canada, og i år 2000 traff de hverandre igjen. Hadde dette vært en film ville vi sagt at den var overdrevet og sentimental, men Sivuns historie er utrolig nok sann.

Vi møter Marit Bromark, forfatteren av boka.

SANNHETES KÅR

Politikken er blitt salgsobjekt. Ideer og visjoner markedsføres på linje med sjokolade og nye bilmodeller, skriver Christian Borch. Med Europa som arbeidsfelt i tretti år har han observert en stille transformasjon av holdninger og verdier.

SJØFUGLENE I ARKTIS

Forfatter Kirsti Blom og forsker Geir Wing Gabrielsen har skrevet boka om *Sjøfugler i Arktis* hvor havhesten er utstyrt med nistepakke, teister synger kjærlighetsviser i fjæresteinene, krykkjer setter unger med piggsveis til verden og polarlomviene er mesterdykkere. Lunden er sjøens papegøye og polarmåker svelger alkekonger hele. Ismåka elsker blod og den lille rødnebbterna flyr kloden rundt for å være der lyset er. Om våren møtes alle i Arktis for å ete av det næringsrike som blomstrer opp i havet der, og for å gå i land og legge de dyrebare eggene sine.

Boka egner seg for alle aldre mellom åtte og nitti år og er rikt illustrert med detaljerte fotografier som anskueliggjør fuglenes liv og levnet. Fuglene bringer havet opp på land og speiler havet, ja de forteller langt på vei hvordan det står til med kloden vår. Forfatterne leser fra boka, forteller, samtaler og svarer på spørsmål, hele tiden illustrert på stort lerret med unike bilder fra sjøfuglenes strevsomme, karrige og høyst tilpassede liv i Arktis.

STALLO SOVER IKKE NÅR SØLVMÅNEN SKINNER

En ung jente gjeter rein i fjellet. Når kvelden kommer blir hun vitne til et merkelig lysfenomen. Men det som ser ut som en måne viser å være Stallo i måneskikkelse—trollet Stallo. Han er ond og sterk, så sterk at han kan knekke et menneske i to. Han røver med seg både jenta og reinflokket, og alt håp synes å være ute.

Jenta er modig og snartenkt. Men er dette nok for å beseire en tilsynelatende uovervinnelig motstander?

VI SUELLE HISTORIER

Illustratør Øyvind Torseter har laget flere bildebøker på egenhånd og illustrert bøker for ulike forfattere.

I de egne bøkene er det bildene som forteller historien, i de illustrerte bøkene forteller bildene en litt

annen historie en teksten.

Han jobber i flere teknikker og bøkene er ganske forskjellige.

Han vil lese og snakke hvordan han lager historier med bilder og hvordan han bretter og limer og lager små verdener i papir.

ZAPMAN

handler om forholdet mellom det private og det offentlige, om det å bli noen gjennom å bli sett. Alt fra realityserier til sosiale medier gir sterke føringer, og ikke bare til ungdom, om at det er prisverdig å promotere seg selv i offentligheten uten nødvendigvis å ha noen spesielle talenter. I virkeligheten er vi selvsagt ikke "oss selv" på TV eller nettet, det handler om å skape "personer", identiteter, roller, karakterer i det offentlige rom. Men om man kan bli kjendis ene og alene ved å være på TV, er det faktisk ikke sånn at det er nok å "være seg selv". Vi MÅ levere noe, ha noe å selge.

Litteraturbrukets arbeidsutvalg

er et rådgivende organ for Norsk Forfattersentrum og har ansvaret for at brukets konkrete mål og visjoner nås. AU skal i størst mulig grad representere alle brukergrupper, kjønn, alder og fylker.

Fra 01.06.10 til 01.06.2012 består AU av:

Mona Ekelund, som er bibliotekkonsulent ved Østfold fylkesbibliotek med arbeidsområde litteraturformidling. Mona jobber blant annet med Litterære produksjoner i skolesekken.
moneke@ostfoldfk.no

Bjørn Ingvaldsen, som er forfatter og leder av NBU (Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere). Han har turnert for skolesekken i mange år.
bjorn@forfatteren.no

Aslaug Eidsvik, som har vært avdelingsleder ved Norsk Forfattersentrums avdeling i Nord-Norge siden 1997.
aslaug@forfattersentrum.no

Ketil Hustad, som er programansvarlig for DKS i Sør-Trøndelag.
ketil.hustad@stfk.no

Solveig Foster-Pilkington, som er rådgiver for DKS i Vestfold.
solveigei@vfk.no

Hege Langballe Andersen, som er konsulent i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening med ansvar for faglitterær forfatterformidling, arrangementer og kurs.
hege.langballe.andersen@nffo.no

Litteraturbrukets programråd

skal gi råd om litterære produksjoner, kvalitet, evt. endringer, etc, og møtes ved behov.

En god del av programrådets faglige vurderinger vil bli gjort på grunnlag av påsyn / DVD'er. Dette blir Litteraturbrukets kvalitetssikring av produksjoner som vi anbefaler. Programrådet er faginstans for utdeling av midler til litteraturproduksjoner for videregående skole i 2011.

Fra 01.06.10 til 01.06.2012 består programrådet av:

Mona Ekelund

Bjørn Ingvaldsen

Stig Elvis Furset, som er forfatter og spesialbibliotekar ved Buskerud fylkesbibliotek med ansvaret for litteraturtilbudet i DKS-Buskerud. Har skrevet om supporterkulturen i fotballklubben Brann.
stig-elvis.furset@bfk.no

Njål Mjøs, som er tekst- og produksjonsdramaturg ved Rogaland Teater. Han har også ledet skrivekurs og oversatt drama.
nmjoes@hotmail.com

Kari Beate Krane, som er lærer ved Svolvær barne- og ungdomsskole. Hun jobber mye med litteratur og lesestimulerende tiltak i skolen, og var med å starte *Bok i Lofoten*, en årlige litteraturfestival for barn og ungdom.

karibeate@msn.com

ORdTAK^{'11}

arrangeres av

NORSK
FORFATTERSENTRUM

i samarbeid med

Leseåret²⁰¹⁰

Nasjonalbiblioteket